

staty § 104 tr. z., aby úředník činil dar podmínkou svého rozhodování, aby se jen tím dal pohnouti ke konání své povinnosti, nýbrž považuje za dostačující již pouhý příčinný vztah daru k úřednímu výkonu, který po daru následuje. (Srovn. Altmann, Kommentar I., 1928, str. 312 a Miříčka, Trestní právo hmotné, 1934, str. 236; Finger: Strafrecht II., 1914, str. 904 v otázce této nevyjadřuje se přímo, leč z vět »Geschenk oder Vorteil müssen Aequivalent der nicht pflichtwidrigen Leistung sein. Zwischen dem Geschenke oder der Amtshandlung muss Beziehung bestehen. Der Beamte muss das Geschenk für die Amtsausübung, mit Rücksicht auf sie angenommen haben«, je zřejmo, že nějaký projev úředníka o neochotě jinak úřad svůj konati, resp. zjištění, že úředník přijetím daru se provinivší, nebyl by svoji povinnost konal, kdyby nebyl dostal úplatek, nepožaduje jako nezbytný předpoklad pro náležitosti této skutkové podstaty).

Poněvadž nalézací soud k osvobozujícímu výroku u obžalovaných A., E., B., C. a D. dospěl podle vylíčených důvodů tohoto rozhodnutí jen na podkladě vadného právního názoru na objektivní a subjektivní stránku skutkových podstat zločinu podle §§ 104 a 105 tr. z., shledav tu jen právní znaky promlčených již přečinů podle zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n., bylo rozsudek v uvedených částech zrušiti jako zmatečný ve smyslu § 281, čís. 9 lit. a) tr. ř., aniž bylo třeba zabývatí se jinými výtkami ve stížnosti státního zastupitelství rovněž uplatňovanými, a to jak ve výroku o vině všech jmenovaných, tak pokud se týče obžalovaného A., v důsledku toho též ve výroku o trestu a dalších výrocích s tím souvisících. Na podkladě skutkového stavu zjištěného soudem nalézacím bylo zrušovacímu soudu možno ve smyslu § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci samé.

Čís. 5799.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, čís. 3 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n.

Poměr této skutkové podstaty ke skutkovým podstatám zločinu podle § 6, čís. 2, al. 1 a přečinu podle § 6, čís. 4 zákona na ochr. rep.

Vědomí, že vyzrazením chráněných předmětů ohrožuje se obrana republiky, záleží ve vědomí pachatelovu, že sdělením tajemství osobě nepovolané může způsobiti, že obrana republiky ve válce bude nepříz-
nivě dotčena, zejména že sdělení tajemství nebude u nepovolané osoby uchováno tak, aby byla vyloučena možnost, že se o něm dozví cizí moc, třeba dalším nepřímým způsobem.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1937, Zm II 538/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím obžalovaní A. a B., byvše obžalováni pro zločin vojenské zrady podle § 6, čís. 2, odst. 2, 3 zák. na ochr. rep. (čís. 50/1923 Sb. z. a n.) byli uznáni vin-

nými přečinem podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek a uznal oba obžalované vinnými zločinem vojenské zrahy podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep., jehož se dopustili tím, že v letech 1929 až 1931 v N. vědomě ohrožovali obranu republiky tím, že vyzrazovali osobám nepovoláním předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky.

Z d ů v o d ů*:

Zmateční stížnost státního zastupitelství dovolává se pouze důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., uplatňujíc, že zjištěné jednání obžalovaných mělo býti nalézacím soudem posuzováno s hlediska zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep., jehož skutkovou podstatu zakládá. Zmateční stížnosti nelze v tomto směru upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že oba obžalovaní v letech 1929 až 1931 konali presenční vojenskou službu u ... pluku ... v N., pořizovali si fotografické snímky ... a jednak je vlepovali a přechovávali ve svých albech, jednak je prodávali, vyměňovali a darem dávali svým spoluvojinům. O těchto snímcích, pokud se týče o některých z nich, zjistil soud na základě posudku vojenských znalců, že znázorňují předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky. Nalézací soud zjistil dále, že obžalovaným byl stejně jako ostatním vojínům opětovně přečten plukovní rozkaz obsahující zákaz fotografování, pokud je to ve spojení s vojenskou službou a vojenskými předměty, že obžalovaní tento zákaz znali, ale tajně jej obcházelí.

Toto zjištěné jednání obžalovaných podrobil nalézací soud bedlivému zkoumání s hlediska zločinu podle § 6, čís. 2, al. 2, 3 zákona na ochr. rep., došel však ku přesvědčení, že jednání obžalovaných nezakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu a shledal v něm pouze skutkovou podstatu přečinu podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep.

Nalézací soud opomněl však uvažovati o zjištěném jednání obžalovaných s hlediska zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep. Právem dovozuje zmateční stížnost, že zjištěné jednání obžalovaných zakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu. Obžalovaní prodávali, vyměňovali a darovali snímky chráněných předmětů svým spoluvojinům a tím jim opatřovali znalost těchto předmětů. Jde proto o vyzrazení ve smyslu § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep. Za okolností případu dlužno i spoluvojinů obžalovaných považovati za osoby nepovolané ve smyslu tohoto zákonného ustanovení. Vojenská služba přináší sice vojínům znalost vojenských zbraní, přístrojů a objektů, ale nikoli všem, nýbrž pouze těm, kteří byli vojenskou správou nebo svými veliteli určeni právě ke cvičení a k obsluze těchto zbraní, přístrojů, nebo ke službě v těchto objektech. Při hromadném a zcela volném rozšiřování snímků chráněných předmětů obžalovanými mezi ostatními vojíny dostaly se však tyto snímky do rukou také vojínům, kteří zobrazení na nich zbraně a přístroje nebo objekty buď vůbec ne-

*) P o z n á m k a r e d a k c e: Pro uveřejnění upraveno podle § 36 c) zák. na ochr. rep. (§ 7 zákona čís. 130/1936 Sb. z. a n.).

znali, anebo alespoň ne v zobrazených podrobnostech. V každém případě však jsou vojíni svojí službou povoláni pouze k tomu, aby chráněné předměty znali, pokud je toho zapotřebí pro výkon služby, nikoli též k tomu, aby měli v držení snímky těchto chráněných předmětů, které mohou i každé jiné osobě, která je uvidí, umožniti znalost chráněného předmětu, snímkem zobrazeného. Je-li vyzrazením pouhé sdělení vojenského tajemství, jest jím tím spíše předání snímku, který zprostředkuje znalost vojenského tajemství způsobem přesným a trvalým. O přečin podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep. jde pouze v těch případech, kde pachatel vojenského tajemství nesděluje přímo druhé osobě, ale umožňuje pouze (hrubou nedbalostí), aby jiná osoba nabyla znalosti tajemství. Jakmile pachatel sděluje vojenské tajemství přímo třetí osobě, dopouští se zločinu podle § 6, čís. 2, al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o osobu, která je ve spojení s cizí mocí, nebo zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep., jde-li o osobu, která není ve spojení s cizí mocí, a tudíž o osobu nepovolanou. V případě obžalovaných šlo by o pouhý přečin podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep., kdyby se byli obmezili na fotografování chráněných předmětů a snímky (přirozeně i negativy) přechovávali takovým způsobem, že by se třetí osoby mohly k nim dostat a tak si opatřiti znalost předmětů jimi představovaných. Jakmile obžalovaní snímky předávali přímo třetím osobám, které nebyly určeny k tomu, aby předměty snímky znázorňované znaly, pokud se týče, aby snímky tyto měly v držbě, dopustili se činu, který objektivně naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep.

Pokud jde o subjektivní stránku jednání obžalovaných, došel nalézací soud na základě svých uvedených zjištění k závěru, že obžalovaní znali důležitost — zřejmě tedy i důvod — zákazu fotografování a že si byli dobře vědomi důležitosti utajení předmětů, které fotografovali, pro obranu státu. Tento závěr, skutkovým zjištěním napadeného rozsudku plně opodstatněný, obsahuje však v sobě i závěr o vědomí obžalovaných, že fotografují předměty, které mají zůstatí utajeny pro obranu republiky a že vyzrazením těchto předmětů svým spoluvojínům ohrožují obranu republiky. Toto vědomí záleží v tom, že si je pachatel vědom, že sdělení tajemství osobě nepovolané může způsobiti, že obrana republiky ve válce bude nepříznivě dotčena, že zejména sdělené tajemství nebude u oné nepovolané osoby uchováno tak, aby byla vyloučena možnost, že se o něm dozví, třeba dalším nepřímým způsobem, cizí moc. (Milota: Zákon na ochranu republiky, str. 32, vydání 1932). V tomto směru nalézací soud již sám dovodil, že volné rozšiřování snímků, představujících chráněné předměty, mezi spoluvojíny, kteří je zase zařazují do svých alb, ukazují je známým a mohou je zase stejným způsobem dále rozšiřovati, je pro uchování tajnosti těchto předmětů velmi nebezpečné, poněvadž se tyto snímky mohou takto dostatí do rukou orgánů cizích zpravodajských služeb.

§ 6 zákona na ochranu republiky chrání předměty, které mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, před prozrazením cizí mocí. V čísle druhém, al. 1 postihuje přímé úmyslné vyzrazení jich cizí mocí, v čísle čtvrtém hrubou nedbalost, — umožňující prozrazení jich cizí mocí. Uprostřed mezi těmito trestnými činnostmi co do stupně viny stojí číslo

třetí, které postihuje vyzrazení chráněných předmětů osobě nepovolané, právě jako nejvhodnější prostředek umožňující prozrazení jich cizí moci. Nálezací soud opomněl hodnotiti jednání obžalovaných s tohoto posledního hlediska, ač právě ustanovení třetího čísla § 6 zákona na ochr. rep. na ně dopadá. Rozsudek trpí proto zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř.

Čís. 5800.

Zodpovednosť železničných zamestnancov — vedúceho posunovania, strojvodcu a topiča — s hľadiska § 438 tr. zák. za porušenie služebných predpisov pri posunovaní vlaku po vlečke.

Topič je pomocným orgánom strojvodcu a je tiež povinný pozorovať, či trať je voľná.

(Rozh. zo dňa 20. januára 1937, Zm III 567/36.)

Strojvodca A., topič B. a vedúci posunu C. posunovali vlakovú garnitúru z nádražia po vlečke do továrne; dialo sa to tak, že lokomotíva tlačila vozy pred sebou a posun vedúci C. stál na stupátku prvého vozu; brána továrne bola uzavretá; vlečka mala ohyb a C. dával posádke stroja návestia na zmiernenie rychlosti a zastavenie na vonkajšej strane vlečkového oblúka tak, že boly topičom B. len neskoro zbadané a sdelené strojvodcovi A. Strojvodca už nemohol vlak včas zastaviť a prvý voz garnitúry vrazil do brány továrne práve vo chvíli, kedy vrátnik, upozornený na blížiaci sa vlak, chcel ju otvoriť; brána nárazom vyvrátená, padla na vrátnika a zranila ho tak, že zomrel. Súd prvej stolice uznal vinným prečinom podľa § 438 tr. zák. len vedúceho posunu C.; o d v o l a c í s ú d však odsúdil pre tenže prečin i obžalovaných A. a B.

N a j v y š š í s ú d zmätečné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podali zmätočnú sťažnosť obžalovaní A. a B. na základe § 385, č. 1 a) tr. p. čo do viny.

I. Obžalovaný A. preto má za to, že nie je vinný, lebo vraj urobil všetko, čo bolo v jeho moci, aby vlak včas zastavil, že nezavinil srážku, ale ide o nehodu, ktorá vznikla výlučne zavinením obžalovaného C., ktorý dával vraj znamenie nedbale a neskoro.

Zmätočná sťažnosť je čiastočne v rozpore s predpisom § 33, odst. 3 por. nov., pokiaľ vychádza z toho, že vrchný súd vraj omylne ocenil dôkazy a omylne zistil, že obžalovaný A. nevidel bránu otvorenú a že C. dával znamenie »pomaly« a »stoj« už na 120—130 m od brány továrne, do ktorej vrazil vlak vedený obžalovaným A. ako strojvodcom. Zmätočná sťažnosť v tejto časti je založená na takých skutočnostiach, ktoré neboly zistené, je preto zákonom vylúčená.